

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 25.6.2007

Číslo: Ročník 17 (2007), Číslo 2

Sekce: Naše téma

Název článku: Studijní a vědecká knihovna ostatním knihovnám a jejich čtenářům ELEKTRONICKY (obsahy časopisů, elektronické dodávání dokumentů, Ptejte se knihovny)

Autor: Lenka Málková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=817>

Studijní a vědecká knihovna ostatním knihovnám a jejich čtenářům ELEKTRONICKY (obsahy časopisů, elektronické dodávání dokumentů, Ptejte se knihovny)

Lenka Málková

Doby, kdy malé knihovny mohly poskytovat jedinou službu, a to půjčování knih, jsou v nenávratnu. Dnes, pokud je knihovník dobře informovaný a má zájem svým čtenářům vyhovět, i malá obecní knihovna může poskytovat služby na úrovni 21. století. Vůbec nevádí, že je neposkytuje z vlastních, omezených zdrojů, ale využívá nabídky jiných knihoven. Čtenáře zajímá výsledek našeho snažení, nikoliv cesta, jakou jsme k němu dospěli.

Knihovny mají podle knihovního zákona umožňovat veřejnosti přístup k internetu. Takže níže uvedené elektronické služby mohou vaši čtenáři využívat přímo v knihovně, i když nemají internet doma ani v zaměstnání. A vy byste jim měli být schopni poradit a pomoci.

Elektronické zasílání obsahů časopisů

Služba dodávání obsahů časopisů (current contents) je tradiční knihovnickou službou. Je založena na skutečnosti, že v názvu článku se většinou odráží jeho hlavní téma, a tak už po přečtení obsahu časopisu jsme schopni vybrat si článek, který nás zajímá. Co je nové, je forma této služby. SVK HK ji nyní poskytuje elektronicky, to znamená, že jak objednávka, tak výsledný produkt služby, tedy obsah časopisu, jsou doručeny prostřednictvím internetu.

Co přinese služba čtenáři/uživateli? Tak především uspoří čas a peníze. Ze svého počítače nebo z počítače ve své knihovně si objedná doručování obsahu každého nového čísla časopisu, který si předtím vyhledal v on-line katalogu knihovny. Odpadá osobní návštěva knihovny i případné čekání u pultu, které může být korunováno sdělením knihovnice, že nové číslo ještě do knihovny nedorazilo nebo že je zrovna studuje jiný zájemce. Po přijetí elektronické objednávky ve formě jednoduchého formuláře umístěného na webu SVK HK v rubrice služby čtenářům (http://www.svkhk.cz/zadanka.asp?co=obsahy_casopisu) se knihovna postará o naskenování obsahu časopisu, jakmile nové číslo do knihovny dorazí, a jeho odeslání jakožto přílohy e-mailu na adresu uvedenou v objednávkovém formuláři.

To vše proběhne rychle a pro registrované čtenáře s platným čtenářským průkazem zcela bezplatně. **Službu poskytneme samozřejmě bezplatně i kterékoli knihovně.** Ta může obsah časopisu předat svému čtenáři.

Pokud nějaký článek zaujme čtenáře natolik, že by si ho chtěl přečíst, může využít jednu z

následujících možností:

- Zajde do studovny SVK HK a článek si okopíruje na samoobslužné kopírce.
- Požádá svoji knihovnu o elektronické dodání článku.

Elektronické dodávání dokumentů

Elektronické dodávání dokumentů odstartovala SVK HK v říjnu roku 2003. Od počátku roku 2007 poskytuje knihovna tuto službu v novém, dokonalejším systému.

Knihovna, která chce pro své čtenáře objednávat články, musí mít s SVK HK uzavřenu smlouvu. Její text je umístěn na našem webu na adrese <http://www.svkhk.cz/meziknihovni-vypujcni-sluzby#3>. Stačí vytisknout si dva exempláře smlouvy, vyplnit potřebné údaje, podepsat a zaslat na uvedenou adresu. Uzavření smlouvy je bezplatné a slouží především k ochraně autorských práv. Podle smlouvy je knihovna např. povinna elektronicky doručený dokument vytisknout a koncovému uživateli jej předat v tištěné podobě.

Na adrese <https://edd.svkhk.cz> se nachází domovská stránka elektronického dodávání dokumentů (dále EDD) pro všechny knihovny a instituce. V sekci **Oznámení** jsou vystavovány zprávy určené všem zúčastněným knihovnám a ostatním institucím. Zde se můžete dozvědět, že máme dovolenou, že došlo k nějakým provozním změnám nebo snad že máme technické problémy atd. Na výše uvedené adrese naleznete také odkaz **Knihovny**. Po kliknutí na něj se otevře seznam odkazů na všechny zúčastněné knihovny a instituce. Z těchto odkazů se také dostanete na stránku své knihovny.

Knihovna nebo instituce mající s SVK HK uzavřenu smlouvu o EDD se může přihlásit rovnou do své domovské stránky a to tak, že za adresu <https://edd.svkhk.cz> napíše za lomítko svoji siglu, např. <http://edd.svkhk.cz/HKA001> a vyplní přístupové jméno a heslo. Stránka konkrétní knihovny obsahuje tři sekce: **Oznámení**, **Oznámení o dodaných dokumentech** a **Objednávky elektronických kopií**.

V sekci **Oznámení** jsou vystavovány zprávy určené pouze konkrétní knihovně, např. o nedostupnosti objednaného dokumentu, o zpoždění dodávky, poznámky ke kvalitě kopie apod.

V sekci **Oznámení o dodaných dokumentech** naleznete odkaz na dodaný dokument. Po kliknutí na **Číslo objednávky** se otevře okno, kde v řádku **Příloha** se nachází odkaz na dodaný dokument. Doporučujeme uložit si tento dokument do Vašeho počítače a odtud vytisknout. Nezapomeňte elektronickou kopii po vytištění ihned vymazat, jak jste se zavázali ve smlouvě. Kopie dodávané elektronickou cestou jsou zpřístupněny po dobu jednoho týdne ode dne vystavení. V okně naleznete také informaci o ceně dodávky, případně další informace v řádku **Komentář**.

Informaci o dodání dokumentu najde objedávající knihovna jednak na své domovské stránce, jednak je upozorněna e-mailem, který je doručen na kontaktní e-mailovou adresu. Stejně tak je SVK HK upozorněna e-mailem na došlou objednávku.

V sekci **Objednávky elektronických kopií** naleznete seznam vašich objednávek a pod tímto seznamem je odkaz na objednávkový formulář **Přidat nové oznámení**. Pole označená v objednávkovém formuláři červenými hvězdičkami jsou povinná, a pokud je nevyplníte, nelze formulář odeslat. Odeslání se provede kliknutím na **Uložit a zavřít** vlevo nahoře. Pod objednávkovým formulářem je umístěn odkaz na on-line katalog SVK HK. Upozorňujeme, že záznamy některých periodik nejsou zatím do elektronického katalogu převedeny. Proto zadávejte své objednávky bez ohledu na to, zda jste záznam periodika v on-line katalogu objevili.

Jak zjistíte, že je objednávka vyřízena?

O vyřízení objednávky budete informováni e-mailem zaslaným na adresu, kterou jste uvedli pro komunikaci s námi. Pokud dojde ke změně této adresy, je nutno ji neprodleně nahlásit. Oznamovací e-mail je generován automaticky.

Jaké technické zázemí potřebujete pro příjem digitálních kopií?

Počítač připojený k internetu, prohlížeč www stránek, e-mail, software Adobe Acrobat Reader - volně dostupný na <http://www.adobe.com> , tiskárnu.

Výhody služby

- úspora času a peněz vašeho koncového uživatele/čtenáře (zvláště u mimohradeckých)
- rychlost dodávky
- cenová dostupnost
- nenáročnost na technické vybavení

Ptejte se knihovny

Na webu SVK HK <http://www.svkhk.cz> naleznete v hlavním menu odkaz na zajímavou a užitečnou službu Ptejte se knihovny. Po kliknutí na odkaz se zobrazí formulář, ve kterém vyplníte své jméno a e-mailovou adresu, na kterou má být zaslána odpověď na Vaši otázku či připomínku.

Ptát se můžete na cokoliv. Knihovna má k dispozici spoustu informačních zdrojů z nejrůznějších oborů, a tak můžeme doporučit, kde požadované informace hledat. Často však lidé upřednostňují přímou odpověď na otázku. Nemají čas navštívit knihovnu a doporučené zdroje si sami prostudovat. V těchto případech se snažíme vyhledat ve zdrojích odpovědi a tazateli poslat již hotová fakta. Rozhodně ale neumíme suplovat odborníky v různých oborech, můžeme pouze najít v literatuře, v databázi či na internetu požadovanou informaci a poslat vám ji. Nedokážeme poradit v právních záležitostech jako právník, ale můžeme doporučit zákony, které se danou problematikou zabývají. Nejsme schopni určit vaši diagnózu jako lékař, ale jsme schopni vyhledat informace o určité nemoci, jejím léčení či prevenci. Není v našich možnostech prodávat knihy jako knihkupci, ale zjistíme vám internetový obchod, který dotazovanou knihu nabízí.

Jako příklad uvádím na závěr pár zajímavých dotazů došlých do Ptejte se knihovny.

Vážený přítel, rád bych Vás požádal o pomoc při určení českých názvů některých lokalit sběru lidových písní, které mám z korespondence z roku 1819. Jedná se o: Chlumetz Stadt, Eisenstadt zur Stadt Jitschin gehoring, Dors, Jitschin, Hermannseifen, Hoheneibe Stadt, Kopidlno, Lomnitz, Milletín, Millischowes, Podiebrad, Strnatschow, Welischo-Wopschitz, Widschutz. Prosím o případné zaslání kontaktu na instituci, která by mi pomohla.

Mám na vás velkou prosbu a snad se mi dostane dobré zprávy. Sháním knihu, příručku nebo učebnici o samohybné kanónové houfnici 152 mm vz.77 Dana. Obracím se na vás protože ji nutně potřebuji a nemohu ji nikde sehnat. Předem děkuji za vaši odpověď'.

Mohli byste mi poradit, kde bych našla něco k tématu: 1. Povinnost lékaře provést onkologické hlášení 2. Právo pacienta být informován o svém zdravotním stavu 3. Povinnost lékaře informovat pacienta o jeho zdravotním stavu. Děkuji.

Potřebovala bych vědět alespoň 5 českých a 5 cizích autorů detektivek a jejich názvy. Děkuji.

Dobrý den, prosím o sdělení, jak se jmenovaly tři přadleny z pohádky K.J.Erbena. Moc prosím a děkuji.

Vážená paní vedoucí, zasílám Vám hezký pozdrav od nás z Doudleb n. Orli. a zároveň využívám Vaší nevšední nabídky a obracím se na Vás s dotazem. Kde je podle klasické etiky nepřipustné líbat ruku? Pokoušel jsem se najít odpověď na internetu, bohužel se mi to nepodařilo. Moc Vám děkuji a jsem s pozdravem.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>